EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.5.2025
COM(2025) 238 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Bolgarije

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Bolgarije

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 121 Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 in zlasti člena 17 Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

SPLOŠNE UGOTOVITVE

(1) 30. aprila 2024 je začel veljati prenovljeni okvir ekonomskega upravljanja EU. Osrednji elementi prenovljenega okvira so Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru[1] skupaj s spremenjeno Uredbo (ES) št. 1467/97 o izvajanju postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem[2] in spremenjeno Direktivo Sveta 2011/85/EU o proračunskih okvirih držav članic[3]. Cilj okvira je zagotoviti vzdržnost javnega dolga ter trajnostno in vključujočo rast z reformami in naložbami. Okvir spodbuja nacionalno odgovornost in je usmerjen srednjeročno ob učinkovitem in doslednem izvrševanju pravil.

(2) V središču novega okvira ekonomskega upravljanja so nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrti, ki jih države članice predložijo Svetu in Komisiji. Načrti morajo izpolniti dva cilja: (i) zagotovitev, da se bo dolg sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja verjetno zmanjševal ali ostal na preudarni ravni ter da se javnofinančni primanjkljaj srednjeročno zmanjša in ohranja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP, ter (ii) zagotovitev izvajanja reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. V ta namen mora biti v vsakem načrtu predstavljena srednjeročna zaveza za pot gibanja očiščenih odhodkov[4], ki dejansko določa proračunsko omejitev za trajanje

---

[1] Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.). Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Uredba Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Direktiva Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Očiščeni odhodki, kot so opredeljeni v členu 2 Uredbe (EU) 2024/1263, tj. javnofinančni odhodki brez (i) odhodkov za obresti, (ii) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, (iii) odhodkov za programe Unije, ki so v celoti izravnani s prihodki iz skladov Unije, (iv) nacionalnih odhodkov za sofinanciranje programov, ki jih

načrta, ki zajema štiri- ali petletno obdobje (odvisno od rednega trajanja zakonodajnega obdobja v državi članici). Poleg tega je treba v načrtu pojasniti, kako bo država članica zagotovila izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo (vključno s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, če je ustrezno), in kako bo država članica obravnavala skupne prednostne naloge Unije. Obdobje za fiskalno prilagoditev traja štiri leta in se lahko podaljša za največ tri leta, če se država članica zaveže, da bo izvedla sklop ustreznih reform in naložb, ki izpolnjujejo merila iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(3) Komisija mora po predložitvi načrta oceniti, ali načrt izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(4) Svet mora nato na priporočilo Komisije sprejeti priporočilo, v katerem določi pot gibanja očiščenih odhodkov za zadevno državo članico in po potrebi potrdi sklop reformnih in naložbenih zavez, na katerih temelji podaljšanje fiskalnega prilagoditvenega obdobja.

UGOTOVITVE V ZVEZI Z NACIONALNIM SREDNJEROČNIM FISKALNO-STRUKTURNIM NAČRTOM BOLGARIJE

(5) Bolgarija je Svetu in Komisiji 27. februarja 2025 predložila nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt. Načrt je bil po dogovoru s Komisijo predložen po dveh podaljšanjih roka, določenega v členu 36 Uredbe (EU) 2024/1263, in sicer zaradi razlogov, ki jih je navedla Bolgarija, tj. potrebe po uskladitvi časa predložitve s političnim ciklom, kar bi Bolgariji omogočilo, da predloži načrt na podlagi trdne politične zaveze.

Postopek pred predložitvijo načrta

(6) Bolgarija je pred predložitvijo načrta zaprosila za tehnične informacije[5], ki jih je Komisija zagotovila 24. januarja 2025 in objavila 27. februarja 2025[6]. Tehnične informacije določajo raven primarnega strukturnega salda v letu 2028, ki je potrebna, da se zagotovi, da se primanjkljaj sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 3 % BDP ter da se dolg sektorja država srednjeročno ohrani na ravni pod 60 % BDP, tudi ob odsotnosti nadaljnjih proračunskih ukrepov po koncu štiriletnega prilagoditvenega obdobja. Srednjeročno obdobje je opredeljeno kot desetletno obdobje po koncu prilagoditvenega obdobja. Tehnične informacije so bile pripravljene in

---

financira Unija, (v) cikličnih elementov odhodkov za denarna nadomestila za brezposelnost ter (vi) enkratnih in drugih začasnih ukrepov.

[5] Predhodne smernice, posredovane državam članicam in Ekonomsko-finančnemu odboru, vključujejo tehnične informacije (i) brez podaljšanja prilagoditvenega obdobja in z njim (za štiri- oziroma sedemletno obdobje) ter (ii) z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj in brez njega. Vključujejo tudi glavne začetne pogoje in temeljne predpostavke, uporabljene v okviru Komisije za srednjeročne projekcije javnega dolga. Tehnične informacije so bile izračunane na podlagi metodologije, opisane v poročilu o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Temeljijo na jesenski napovedi Evropske komisije 2024 in njenem srednjeročnem podaljšanju do leta 2033, medtem ko so dolgoročna rast BDP in stroški staranja prebivalstva v skladu s skupnim poročilom Komisije in Sveta o staranju prebivalstva za leto 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

[6] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#bulgaria.

posredovane državam članicam na podlagi dveh scenarijev: scenarija, ki vključuje skladnost z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj v skladu s členom 9(3) Uredbe (EU) 2024/126, in scenarija brez tega zaščitnega ukrepa. Tehnične informacije za Bolgarijo določajo, da bi moral primarni strukturni saldo, da bi bil skladen z veljavnimi fiskalnimi pravili v štiriletnem prilagoditvenem obdobju ter ob upoštevanju predpostavk Komisije, ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) v scenariju brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj znašati vsaj 2,1 % BDP, kot je navedeno v spodnji tabeli. Za informacijo, če upoštevamo tudi zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj, bi primarni strukturni saldo ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) znašal vsaj 0,9 % BDP. Vendar zaščitni ukrep za odpornost na primanjkljaj ni zahteva za Bolgarijo.

Tabela 1: Tehnične informacije, ki jih je Komisija posredovala Bolgariji

Zadnje leto prilagoditvenega obdobja	2028
Najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj	–2,1
Zgolj informativno: najnižja vrednost primarnega strukturnega salda (v % BDP), scenarij z zaščitnim ukrepom za odpornost na primanjkljaj	–0,9

Vir: izračuni Komisije.

(7) Bolgarija je med septembrom in oktobrom 2024 ter med januarjem in februarjem 2025[7] s Komisijo opravila tehnični dialog v skladu s členom 12 Uredbe (EU) 2024/1263. Dialog je bil osredotočen na pot gibanja očiščenih odhodkov, ki jo je predvidela Bolgarija, in njene temeljne predpostavke (zlasti potencialno rast in inflacijo), pa tudi na predvideno izvajanje reform in naložb v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, ter na skupne prednostne naloge Unije na področju pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, socialne in gospodarske odpornosti, energetske varnosti ter izgradnje obrambnih zmogljivosti.

(8) Bolgarija se je glede na informacije, ki jih je navedla v svojem načrtu, februarja 2025 v skladu s členom 11(3) in členom 36(1), točka (c), Uredbe (EU) 2024/1263 posvetovala s civilno družbo, socialnimi partnerji, regionalnimi organi in drugimi ustreznimi deležniki. Glede na informacije, ki jih je Bolgarija navedla v svojem načrtu, je bilo o načrtu opravljeno posvetovanje s širokim naborom deležnikov, od socialnih partnerjev do predstavnikov civilne družbe, akademskih krogov, poslovnih organizacij in nevladnih organizacij.

(9) Načrt je 26. februarja 2025 sprejel svet ministrov Bolgarije in je bil poslan narodni skupščini Republike Bolgarije.

Drugi povezani postopki

[7] Dialog je bil prekinjen, da bi se čas predložitve načrta uskladil s političnim ciklom in Bolgariji omogočilo, da predloži načrt na podlagi trdne politične zaveze.

(10) Svet je 21. oktobra 2024 na Bolgarijo naslovil vrsto specifičnih priporočil v okviru evropskega semestra[8].

(11) Bolgarija je 25. februarja 2025 predložila zahtevo za oceno konvergence v skladu s členom 140(1) PDEU z namenom morebitnega vstopa v euroobmočje 1. januarja 2026. V oceni Komisije, objavljeni 4. junija 2025, je bilo upoštevano tudi merilo glede javnih financ.

(12) Bolgarija je 2. maja 2025 zahtevala aktivacijo nacionalne odstopne klavzule za upoštevanje večjih obrambnih izdatkov v skladu s členom 26(1) Uredbe (EU) 2024/1263 in na podlagi sporočila Komisije (C(2025) 2000 final) z dne 19. marca 2025.

POVZETEK NAČRTA IN NJEGOVA OCENA S STRANI KOMISIJE

(13) Komisija je v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1263 načrt ocenila, kot sledi:

Kontekst: makroekonomski in fiskalni položaj ter obeti

(14) Gospodarska aktivnost v Bolgariji se je v letu 2024 povečala za 2,8 %, in sicer zaradi zasebne potrošnje. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi se realni BDP v letu 2025 povečal za 2,9 %, saj se bodo izvoz in javne naložbe povečali. V letu 2026 naj bi se realni BDP povečal za 3 %, saj se bodo naložbe še pospešile, druge komponente povpraševanja pa ohranile stabilne stopnje rasti. V obdobju, ki ga zajema napoved (tj. 2025–2026), naj bi potencialna rast BDP v Bolgariji ostala razmeroma močna, čeprav se bo zmanjševala, in sicer zaradi močnih naložb, ki jih bodo delno izravnali neugodni demografski trendi. Stopnja brezposelnosti je v letu 2024 znašala 4,2 % in naj bi glede na projekcije Komisije znašala 4 % v letu 2025 in 3,8 % v letu 2026. Inflacija (deflator BDP) naj bi se zmanjšala s 6,5 % v letu 2024 ter dosegla 2,3 % v letu 2025 in 2,8 % v letu 2026.

(15) Kar zadeva javnofinančna gibanja, je primanjkljaj sektorja država Bolgarije v letu 2024 znašal 3 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi v letu 2025 dosegel 2,8 % BDP in, ob predpostavki nespremenjenih politik, v letu 2026 ostal 2,8 %. Jesenska napoved Evropske komisije 2024 ni vključevala predloga proračuna Bolgarije za leto 2025, ki ga je narodna skupščina sprejela 21. marca 2025. Dolg sektorja država je konec leta 2024 znašal 24,1 % BDP. Glede na jesensko napoved Evropske komisije 2024 naj bi se delež dolga konec leta 2025 zmanjšal na 23,1 % BDP in konec leta 2026 znova povečal na 24,5 %. Dokler zaveze glede politik iz srednjeročnih načrtov niso podprte z verodostojno napovedanimi in dovolj podrobno opredeljenimi konkretnimi ukrepi politike, se kot take ne upoštevajo v fiskalni napovedi Komisije.

Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne makroekonomske predpostavke v načrtu

(16) Nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Bolgarije zajema obdobje 2025–2028 in določa fiskalno prilagoditev v štiriletnem obdobju.

[8] Priporočilo Sveta z dne 21. oktobra 2024 o ekonomski, proračunski in strukturni politiki ter politiki zaposlovanja Bolgarije (UL C, C/2024/6809, 29.11.2024).

(17) Načrt vključuje vse informacije, ki se zahtevajo v členu 13 Uredbe (EU) 2024/1263.

(18) Načrt vsebuje zavezo glede poti gibanja očiščenih odhodkov iz tabele 2, ki ustreza povprečni rasti očiščenih odhodkov v višini 4,9 % v letih 2025–2028. Tehnične informacije (ob predpostavki linearne prilagoditvene poti) so skladne s povprečno rastjo očiščenih odhodkov v višini 5,1 % v prilagoditvenem obdobju 2025–2028. Pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Bolgarija zavezala v načrtu, naj bi po poročanju ob koncu prilagoditvenega obdobja (2028) privedla do primarnega strukturnega salda v višini –1,8 % BDP. To je višje od najnižje ravni primarnega strukturnega salda v višini –2,1 % BDP v letu 2028, ki jo je Komisija 24. januarja 2025 posredovala v tehničnih informacijah[9].

Tabela 2: Pot gibanja očiščenih odhodkov in temeljne predpostavke v načrtu Bolgarije

	2025	2026	2027	2028	Povprečje v obdobju veljavnosti načrta 2025–2028
Rast očiščenih odhodkov (letno, v %)	6,2	4,9	4,4	4,0	4,9
Rast očiščenih odhodkov (skupaj od izhodiščnega leta 2024, v %)	6,2	11,4	16,3	21,0	n. r.
Potencialna rast BDP (v %)	2,8	2,6	2,5	2,4	2,6
Inflacija (rast deflatorja BDP) (v %)	3,9	2,6	2,3	2,1	3,5

Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Bolgarije in izračuni Komisije.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za dolg sektorja država

(19) Če bi se uresničile pot gibanja očiščenih odhodkov, h kateri se je Bolgarija zavezala v načrtu, in temeljne predpostavke, bi se dolg sektorja država v skladu z načrtom v prilagoditvenem obdobju postopno povečal s 24,2 % BDP v letu 2024 na 30,8 % BDP ob koncu prilagoditvenega obdobja, kot je razvidno iz naslednje tabele. Srednjeročno, kar pomeni 10 let po koncu prilagoditvenega obdobja, bi to lahko pomenilo postopno povečanje dolga sektorja država do 45,3 % leta 2038.

[9] V scenariju brez zaščitnega ukrepa za odpornost na primanjkljaj.

Tabela 3: Gibanje dolga in salda sektorja država v načrtu Bolgarije

	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Javni dolg (v % BDP)	24,2	25,8	27,4	29,1	30,8	45,3
Javnofinančni saldo (v % BDP)	–3,0	–3,0	–2,9	–2,9	–2,9	–2,9

(1) Vir: srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Bolgarije.

V skladu z načrtom bi torej dolg sektorja država srednjeročno ostal precej pod referenčno vrednostjo 60 % BDP iz Pogodbe. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede dolga iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Posledice zavez glede očiščenih odhodkov v načrtu za saldo sektorja država

(20) Na podlagi poti gibanja očiščenih odhodkov in predpostavk iz načrta bi se primanjkljaj sektorja država v prilagoditvenem obdobju nekoliko zmanjšal na 2,9 % BDP. V skladu z načrtom torej saldo sektorja država do konca prilagoditvenega obdobja (2028) ne bi presegel referenčne vrednosti 3 % BDP. Poleg tega javnofinančni primanjkljaj v desetih letih po prilagoditvenem obdobju (tj. do leta 2038) ne bi presegel 3 % BDP. Pot gibanja očiščenih odhodkov, predlagana v načrtu, je torej na podlagi zavez politike in makroekonomskih predpostavk iz načrta skladna z zahtevo glede primanjkljaja iz člena 16(2) Uredbe (EU) 2024/1263.

Makroekonomske predpostavke v načrtu

(21) Načrt temelji na sklopu predpostavk, ki se razlikujejo od predpostavk, ki jih je Komisija posredovala Bolgariji 24. januarja 2025. V načrtu so zlasti uporabljene različne predpostavke za šest spremenljivk, in sicer izhodiščno točko za primarni strukturni saldo v letu 2024, potencialno rast BDP, rast deflatorja BDP, izhodiščno točko za delež javnega dolga v BDP v letu 2024, nominalne implicitne obrestne mere in prilagoditve stanj in tokov. Ocena teh razlik v predpostavkah je navedena v nadaljevanju. V oceni so upoštevani podatki o realizaciji za leto 2024, objavljeni po predložitvi načrta, s čimer se izhodiščno leto priporočila prestavi na leto 2024.

V nadaljevanju so navedene razlike v predpostavkah z najznatnejšim učinkom na povprečno rast očiščenih odhodkov, skupaj z oceno posameznih razlik, ki so obravnavane ločeno.

- Načrt predpostavlja primarni strukturni saldo v višini –2,5 % BDP v letu 2024, kar je 0,4 odstotne točke nižje od primarnega strukturnega salda, predpostavljenega v predhodnih smernicah. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Bolj negativna predpostavka o primarnem strukturnem saldu, ki pomeni višji pričakovani

nominalni javnofinančni primanjkljaj v višini 3 % BDP v letu 2024, odraža najnovejše razpoložljive podatke o izvrševanju proračuna. Ta realizacija nominalnega primanjkljaja v letu 2024 je bila od takrat potrjena. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.

- Načrt upošteva, da se je nominalna implicitna obrestna mera v letu 2024 zvišala, in predpostavlja, da bo ostala nad ravnmi iz predhodnih smernic. To prispeva k nižji povprečni rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Obrestne mere so izračunane na podlagi dejanskih plačil obresti in ravni javnega dolga ter upoštevajo obrestne mere za novi dolg, izdan leta 2024 in januarja 2025. Zato se šteje, da je ta predpostavka ustrezno utemeljena.
- Načrt predpostavlja potencialno rast BDP pod predhodnimi smernicami iz leta 2024, vendar nad predpostavkami Komisije za obdobje 2025–2033, zaradi česar povprečna potencialna rast BDP v obdobju 2025–2038 znaša 2 % v primerjavi z 1,9 % v predhodnih smernicah. To prispeva k nekoliko višji povprečni rasti očiščenih odhodkov (za približno 0,1) v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Bolgarija v svojem načrtu navaja, da je razliko mogoče pojasniti predvsem s kombinacijo višjih stopenj udeležbe na trgu dela in rasti naložb, zlasti v javnem sektorju. Predhodni podatki o zaposlenosti za leto 2024 so višji od projekcij v jesenski napovedi Komisije 2024, kar kaže, da je odstopanje glede vložka dela za potencialno rast utemeljeno. Predpostavka o javnih naložbah v načrtu sama po sebi temelji na politiki in se zdi v skladu z usmeritvami politike, kot je potrjeno tudi v sprejetem proračunu za leto 2025. Na splošno se odstopanje, ki temelji na teh dveh dejavnikih, šteje za utemeljeno.
- Načrt predpostavlja, da bo rast deflatorja BDP v letu 2024 znašala 6,4 %, kar je za 1,6 odstotne točke nad predhodnimi smernicami, da bo v letu 2025 ostala nad predpostavkami Komisije in nato padla pod vrednost iz predhodnih smernic za leto 2026. To prispeva k nekoliko višji povprečni rasti očiščenih odhodkov (za približno 0,1) v prilagoditvenem obdobju v načrtu kot v skladu s predpostavkami Komisije. Višji deflator BDP v letu 2024 je utemeljen z najnovejšimi podatki iz nacionalnih računov, ki kažejo večje povečanje deflatorja BDP v letu 2024 v primerjavi s predpostavkami Komisije. V letu 2025 je odstopanje od predhodnih smernic mogoče pojasniti z učinkom prenosa zaradi višjega deflatorja BDP v drugi polovici leta 2024. Kar zadeva leto 2025, niti predpostavke Komisije niti bolgarski načrt niso v celoti upoštevali ponovne vzpostavitve stopenj DDV za kruh, moko in storitve restavracij, zvišanj cen električne energije za gospodinjstva in drugih zvišanj cen januarja 2025. Upoštevanje teh gibanj bi privedlo do višje povprečne rasti očiščenih odhodkov v prilagoditvenem obdobju. Kar zadeva leto 2026, je nižji deflator BDP v načrtu v primerjavi s predhodnimi smernicami posledica predpostavke o zmernejših zvišanjih plač. Nižja zvišanja plač za leto 2026 v načrtu odražajo predpostavljene višje stopnje aktivnosti, ki so utemeljene z višjimi zabeleženimi stopnjami aktivnosti za leto 2024 v primerjavi s predhodnimi smernicami. Zato se šteje, da so predpostavke o višjih deflatorjih BDP v letih 2024 in 2025 ter nižjem deflatorju BDP v letu 2026 ustrezno utemeljene.

Preostale razlike v predpostavkah o dolgu in prilagoditvah stanj in tokov ter nedavne objave ustreznih makrofiskalnih kazalnikov nimajo znatnega učinka na povprečno rast očiščenih odhodkov v primerjavi s predpostavkami Komisije.

Skupaj razlike v predpostavkah vodijo do povprečne rasti očiščenih odhodkov v načrtu, ki je nižja od povprečne rasti očiščenih odhodkov, ki izhaja iz tehničnih informacij.

Komisija bo zgornjo oceno predpostavk iz načrta upoštevala pri prihodnjih ocenah skladnosti s potjo gibanja očiščenih odhodkov.

Fiskalna strategija načrta

(22) V skladu z okvirno fiskalno strategijo v načrtu se bodo zaveze glede očiščenih odhodkov izpolnjevale predvsem z diskrecijskimi ukrepi za povečanje prihodkov. Na strani prihodkov so med glavnimi elementi, ki podpirajo fiskalne cilje, ukrepi za izboljšanje skladnosti in preprečevanje davčnih goljufij in utaj ter boj proti njim. Pričakuje se, da bodo dodatni ukrepi na strani prihodkov privedli do povečanj prispevkov za socialno varnost, vključno z zvišanji praga najvišjega zavarovalnega dohodka in načrtovanimi podaljšanji delovne dobe za upokojitev. Nazadnje, načrt se sklicuje na načrtovana zvišanja trošarin za tobak in tobačne izdelke. Na strani odhodkov ni pomembnih konsolidacijskih ukrepov, medtem ko so nadaljnja povečanja načrtovana v skladu z nedavnimi trendi.

(23) Opredelitev ukrepov politike, ki naj bi bili sprejeti, se potrdi ali prilagodi in količinsko opredeli v letnih proračunih. Nekateri ukrepi so bili opredeljeni v proračunu za leto 2025, ki ga je narodna skupščina sprejela 21. marca 2025, drugi pa naj bi bili potrjeni v prihodnjih proračunih. Ukrepi, načrtovani za leto 2025, na strani prihodkov vključujejo povečanje najvišjega zavarovalnega dohodka, zvišanje stopnje trošarin za tobak in tobačne izdelke ter odpravo nižjih stopenj DDV za različne kategorije blaga in storitev. Na strani odhodkov so načrtovana povečanja za plače na področju obrambe in za osebje v proračunskih organizacijah. Načrtovana so povečanja odhodkov za pokojnine, ki so med drugim povezana s povečanjem števila na novo dodeljenih pokojnin in pokojninskih dodatkov. Hkrati obstajajo tveganja za izvajanje okvirne fiskalne strategije v načrtu zaradi splošnega pomanjkanja podrobnosti o zasnovi okvirne strategije, nizke predvidljivosti prihodkov iz ukrepov za boj proti davčnim utajam in izogibanju davkom ter odvisnosti od *ad hoc* virov financiranja, kot so dividende podjetij v državni lasti.

Namere v zvezi z reformami in naložbami v načrtu v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog Unije

(24) V načrtu so opisane namere politike v zvezi z reformami in naložbami v odziv na glavne izzive, ugotovljene v okviru evropskega semestra, zlasti v specifičnih priporočilih za državo, in za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU. Načrt vključuje več kot 120 reform in naložb za obravnavanje skupnih prednostnih nalog EU, od katerih jih več kot 60 finančno podpira mehanizem za okrevanje in odpornost, 40 pa skladi kohezijske politike (VFO)[10]. Reforme in naložbe iz načrta temeljijo tudi na obstoječem vladnem strateškem dokumentu „Nacionalni razvojni program Bolgarija 2030“.

Kar zadeva skupno prednostno nalogo pravičnega zelenega in digitalnega prehoda, vključno s podnebnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/1119, načrt vključuje več ukrepov, združenih v okviru razdelkov politike, kot so spodbujanje prometne povezljivosti,

[10] Sklici v bolgarskem srednjeročnem fiskalno-strukturnem načrtu odražajo trenutno veljaven načrt za okrevanje in odpornost. Bolgarska vlada namerava predložiti zahtevo za revizijo svojega načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2021/241 ter zahtevo za vključitev poglavja REPowerEU.

energija, spodbujanje digitalizacije, krepitev izobraževanja, spretnosti in zaposlovanja, oskrba z vodo in čiščenje odpadnih voda ter podnebje, okolje in kmetijstvo. Namen reform in naložb, vključenih v načrt, je med drugim obravnavati specifična priporočila za državo o energijski učinkovitosti iz let 2022 in 2023, o energijski učinkovitosti ter socialni vključenosti in zaščiti iz let 2023 in 2024, o energiji iz obnovljivih virov, infrastrukturi in omrežjih iz let 2019, 2020, 2022, 2023 in 2024, o raziskavah in inovacijah ter regionalnem razvoju in lokalnih javnih storitvah iz leta 2019, o prometu in regionalnem razvoju iz let 2019, 2020, 2023 in 2024 ter o spretnostih, poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter izobraževanju odraslih iz let 2019, 2020, 2023 in 2024.

(25) Kar zadeva skupno prednostno nalogo socialne in gospodarske odpornosti, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt vključuje več reform in naložb, ki zajemajo različna področja politike, od vzdržnih javnih financ, gospodarstva in poslovnega okolja, krepitve pravosodja, upravljanja in finančne integritete, spodbujanja prometne povezljivosti, energije, spodbujanja zdravja in socialne vključenosti, izobraževanja, spretnosti in zaposlovanja. Namen reform in naložb, vključenih v načrt, je med drugim obravnavati specifična priporočila za državo o zdravstvenem varstvu iz let 2019 in 2020, o politikah trga dela iz let 2019 in 2020, o izobraževanju, nediskriminaciji in enakih možnostih iz let 2020 in 2024, o dostopu do financiranja in financiranju rasti iz leta 2020, o proračunskem okviru in fiskalnem upravljanju iz let 2020, 2022 in 2023, o revščini in socialni vključenosti iz let 2019, 2020, 2023 in 2024, o poslovnem okolju iz let 2019 in 2020, o energiji iz obnovljivih virov, infrastrukturi in omrežjih iz let 2019, 2020, 2022, 2023 in 2024, o prometu in regionalnem razvoju iz let 2019, 2020, 2023 in 2024 ter o davčni upravi, davčnih utajah in izogibanju davkom iz leta 2019.

(26) Kar zadeva skupno prednostno nalogo energetske varnosti, načrt vključuje reforme in naložbe za zagotovitev energetske neodvisnosti ob hkratnem razogljičenju energetskega sektorja. Načrt vključuje reforme za spodbujanje sprejetja tržnih načel v energetskem sektorju, vključno z liberalizacijo trga električne energije, ter reforme in naložbe za diferenciacijo oskrbe in izboljšanje vezi s sosednjimi državami ter spodbujanje proizvodnje in shranjevanja energije iz obnovljivih virov. Namen reform in naložb, vključenih v načrt, je med drugim obravnavati specifična priporočila za državo o energiji iz obnovljivih virov, infrastrukturi in omrežjih iz let 2019, 2020, 2022, 2023 in 2024, o energijski učinkovitosti iz let 2022 in 2023 ter o energijski učinkovitosti ter socialni vključenosti in zaščiti iz let 2023 in 2024. Načrt ne vključuje ukrepov za obravnavanje specifičnega priporočila za državo iz leta 2019 o nadgradnji korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti ter ukrepov za obravnavanje specifičnih priporočil za državo iz let 2019 in 2020 o učinkovitem nadzoru in izvrševanju okvira za preprečevanje pranja denarja. Vendar so ta zajeta z ukrepi v okviru načrta za okrevanje in odpornost ter zavezami po vstopu v ERM II. Načrt prav tako ne vključuje ukrepov za obravnavanje specifičnega priporočila za državo iz leta 2019 o izvrševanju nadzora na ravni skupine v nebančnem finančnem sektorju in o odpravljanju strukturnih pomanjkljivosti sektorja avtomobilskih zavarovanj.

(27) Kar zadeva skupno prednostno nalogo obrambnih zmogljivosti, načrt vključuje naložbe v modernizacijo in pridobitev novih vojaških zmogljivosti v skladu s programom za naložbe v obrambo, tj. načrtom, ki ga je sprejela narodna skupščina in zajema časovno obdobje do leta 2032.

(28) Načrt zagotavlja informacije o doslednosti in po potrebi dopolnjevanju s skladi kohezijske politike ter načrtom za okrevanje in odpornost Bolgarije. Načrt se ustrezno

sklicuje na ukrepe, vključene v načrt za okrevanje in odpornost ter večletni finančni okvir, in navaja nekatere dodatne ukrepe, ki se financirajo na nacionalni ravni.

(29) Načrt vsebuje pregled potreb Bolgarije po javnih naložbah, povezanih s skupnimi prednostnimi nalogami EU. Kar zadeva skupno prednostno nalogo EU glede pravičnega zelenega prehoda, vključno s skladnostjo z evropsko podnebno zakonodajo, načrt opredeljuje naložbene potrebe, povezane s petimi prednostnimi področji, opredeljenimi v celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu za obdobje 2021–2030, pripravljenem na podlagi Uredbe 2018/1999, in sicer: (1) razogljičenjem, (2) energijsko učinkovitostjo, (3) energetsko varnostjo, (4) notranjim trgom energije ter (5) raziskavami, inovacijami in konkurenčnostjo. Poleg tega so v načrtu opredeljene naložbene potrebe, povezane s prilagajanjem podnebnim spremembam. Kar zadeva naložbene potrebe za socialno in gospodarsko odpornost, vključno z evropskim stebrom socialnih pravic, načrt opredeljuje naložbene potrebe na področju izobraževanja, spretnosti, zaposlovanja, dostopa do zdravstvenega varstva, socialnih storitev in dolgotrajne oskrbe, enakosti spolov in izvajanja evropskega jamstva za otroke. Kar zadeva skupno prednostno nalogo EU glede energetske varnosti, načrt opredeljuje naložbene potrebe za diverzifikacijo virov in poti za oskrbo z zemeljskim plinom, vključno z razvojem infrastrukture; dodatne potrebe zadevajo hidroelektrarne in plavajoče elektrarne, uporabo biomase za proizvodnjo električne energije ter zmogljivosti za shranjevanje električne energije. Kar zadeva skupno prednostno nalogo EU glede krepitve obrambnih zmogljivosti, načrt opredeljuje naložbene potrebe za modernizacijo oboroženih sil države.

Zaključek ocene Komisije

(30) Na splošno Komisija meni, da načrt Bolgarije izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK

(31) Svet bi moral v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1263 Bolgariji od leta 2025 priporočiti pot gibanja očiščenih odhodkov, kot je določena v načrtu –

PRIPOROČA, da BOLGARIJA:

zagotovi, da rast očiščenih odhodkov ne preseže najvišjih vrednosti, določenih v Prilogi I k temu priporočilu.

PRILOGA I

Najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov
(letne in skupne stopnje rasti, nominalno)
Bolgarija

Leto		2025	2026	2027	2028
Stopnje rasti (v %)	Letno	6,2	4,9	4,4	4,0
	Skupaj*	6,2	11,4	16,3	21,0

* Skupne stopnje rasti se izračunajo glede na izhodiščno leto 2024. Skupne stopnje rasti se uporabljajo pri letnem naknadnem spremljanju skladnosti v kontrolnem računu.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik